

A Marcius Tizenötödike politikai hirlap october—decemberi évnegyedre előfizetheti helyben egyedül a Kiadónál, 2 ft. 30 kr. postán mindennap borítékba küldve 3 frt. 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben egyedül a Kiadónál s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. fizettek.

Pest october 5.

Uram, uram fenséges uram, ötödik Ferdinánd uram, szólok az úrhoz.

Szólok, és szóltomban először is, jó egészség kívánása mellett, denuncialom önnek, hogy Bécsben van egy Wiener-Zeitung nevű lap, mely önt mint már több ízben rettenetesen és borzadalmassan compromittálta.

E lap csudálatos merészséggel egy iratot kohol, s gyönyörűen nagyobb betűkkel alá pingálja a szép Ferdinánd nevet, nem gondolva meg, hogy fenséged Bécshez közel, Schönbrunnba lakik, s meghallván egy újságírónak vakmerőségét, őt keményen megbüntetendi.

Egy levelet közöl fenséged nevében. Hanem rettenetesen felsültek vele.

Fenséged jól emlékezhetik, hogy midőn utolsó alkalommal a tavaszon szerencsénk volt önt körünkben látni, olyan törvényeket hoztunk, mely szerint fenséged királyi szentséges szavával biztosítá a hű magyar nemzetet, hogy csak azon legmagasb rendeleteit tekintendí, s kívánja tekintetni érvényeseknek, melyek a Budapesten székelő ministerek egyike által ellenjegyeztetve volnának.

Erről a törvényről a bécsi skriblerok semmit sem tudtak. S azért, midőn fenséged neve alatt vakmerősködni egy királyi manifestumot közölni, rutul, rémségesen, rutul rajta vesztettek.

Mi nem tudjuk járátja e fenséged a Wiener Zeitungot, mert bizony nem kár, ha nem hordatja is, fenséged úgy sem sok jól tanulna belőle. Nem tudjuk, ha valjon azon huszonegy példányból,

mellyben a Marcius czimlap nélkül a bécsi postára küldetik, jut-e vagy egy szám fenséged ébenfa asztalára, mert igazság ha nincs úgy, nagy kár, mert abban nagyon sok igazságos beszéd foglalatik.

Mi ezt nem tudjuk.

Azonban gyanítjuk, hogy fenségedet nem tiszta gondolkozású férfiak szolgálják, mert különben az ollyas crimenCaesae majestatis-t elkövető ujság írók sajtó perbe fogták volna.

Mi tehát hasardirozunk egy kicsit, s ha tán pusztába is fognánk beszélni, mégis hazafiukötelességünknek ismertük, fenségedet az illyen áru-
lokra figyelmeztetni.

És ezért azon manifestumot, lapjaink végére egész terjedelmében kinyomattuk.

Tessék azt akár kinek megolvasni, s azonnal ki fog sülni azon irat apochrifitása.

Ezen levél nem fenséged stylusa. Ah az kedvesb, kellemesb, simább, és szeretettel egészen teljes. Mi e stylust a marciusi törvényekből betanultuk, szívünkbe vettük, s mennyire csekély tehetségünkben állott, sajátunkká is tevők.

Az volt ám egyszer a királyi stylus, oda aztán pompásan illett az ötödik Ferdinánd név.

Hanem ez a mostani, ez a september huszonekötödiki, mellyet Lamberg hozott ide. Ah ha! ez egy ollyan izetlen fanyar és farszto beszéd, hogy annak se füle se farka mint a gróf lovának.

Csekély felfogásunk szerint ezen levél aligha nem azon íráshamisítók gyarából került, melly azon másikat is; Lieber Freiherr von Jellachich félét is kikompillalgatta...

Millyen levél volt az, jóságos egek!

Fenséges szájába azt adják, hogy a bán fenséged kedves bárója.

Pfuj Teufel az ollyan kedves báró, a ki huszonegy handbillet daczára is berohann e vad csordával a szép Magyarhonba, s fenséged koronájának e dicsőséges brilliant követ így bemocskolja.

Az volna fenséged kedves bárója, ki pusztit, rabol, gyilkol és gyujtogat.

Kinek katonái hihetőleg generaljok példája után még az ártatlanságnak sem hagynak békét, mert jóllehet ugyan, hogy a deli katonáknak nem áll a legroszabbul, ha egy kicsit csábitgatják a szép nemzet, de ennek a maga utján kell történi. Magyar hon erényes szökei és barnai, egyáltalában nincsenek még azon rövid utu courmachereyhoz szoktatva, a minőt Jellacsich katonai példaul Fehérváron elkövettek, ha tán ez már Horvátországban divatba hozott dolog volna.

Az lenne fenséged kedves bárója, ki tölank

négy napi fegyverszünetet kér, és kap hármát, s a nemzeti jogok e legszentebbikét a legcsufosabban sárba csapja, s előrohan tizenöt mértföldre Győr városába, folytatandó azokat, miket Fehérvárott megízlelt.

Impertinens ráfogások. Az illyen ujság író holtig tartó rabságot érdemelne. És pedig szabadon hagyják jární Bécs városában, hogy még tovább is rontsa és ámitsa a nemzeteket, kik fenségeddel ugyan azon nemzetből valók.

És azért ha fenséged tiszta őszinte népet keress jöjjön hozzánk, hagyja ott azokat a hamis íráskészítőket, hagyja őket el egy szép reggelen, mint szent Pál az oláhokat, és telepedjék le köztünk Budán, a királyi lakba, mellyből nem rég egy másik ember, ki hazájáért utolsó csep vérért ajánlkozott kiönteni, szépen mint télére a fecske nyugalmasb hazákba kiköltözött.

Itt kap fenséged igazság és szabadság szerető emberekre.

Mert lám még miis, kik isten büntetése következtében ujság írók vagyunk, még is olly őszintén s velünk született parasztos egyszerűséggel szólunk, hogy minden sorunk valóságos tiszta ének.

Illy nép illeti fenségedett. Itt tudjuk csak majd megbecsülni s illendő módon tova fejleszteni azon dicső törvényeket, mellyet az ország fenséged bölcsességének hathatós közbejárulásával a marciusi napokban hozhatni szerencsés volt.

Addig is míg e kívánatunk teljesül, kívánunk fenségednek, mint hogy halljuk hogy beteg, jobb egészséget.

Mert rosz ám az, ha a gazda beteg, a házi cselétség vissza él kötelességével, s innen származnak aztán a sok bajok, azok félreértések, a sokellentmondások, úgy hogy sokan már azt sem tudják mellyik fenséged valóságos akarata, az-e, mellyet esküvel s írásban nekünk Posonyban személyesen át adni méltóztatott, vagy az, mellyet egy bécsi ujság író, hihetőleg más kézirat hiányában tol rágva kikomponál és hasábjai közzé kinyomattatja.

Barátom Bertí!

Virad, haladjunk!

A magyarok istene nem hagyja el népét, s nem engedi, hogy gyáván elveszen.

Most e pillanatban érkezünk Holdmező-Vá-

sárhelyre, s megérkezésünkre jött meg a futár, és hozza dicsőséges híreket, mikép az ég szétfoszlatná a borús felhőket, mellyek arczulata pár napok óta könnyükbe lábadozott, mikép feldagadjon a kinos szorongásban szenvedő polgár kebele, és szavakban öntse ki a kiáradt öröm érzet-habjait.

Nem, nem! e hon, e nemzet élni fog szabadon, függetlenül, és boldogan! élni fog, dacára a sátán minden ármányainak.

Tudtam én, hogy nemzetem nem lehet gyáva, tudtam én, hogy — mint a becsületesség szokott — hogy hosszútűrő, de türelmének is határa van: mellyet tulrontva, mint a csendes méltósággal folyó víz, ha partjait meghaladja, rohan feltartóztatathatatlán, elseperve gátot és akadályt.

Tudtam én, hogy a magyar nemzet olyan mint a húr, mellyben a legszebb melodiák bölcsője van, de illetni kell őt, hogy hangot adjon, hogy dallamokat fejtsen ki.

Tudtam én, hogy a magyar nép olyan, mint a tetszhalott, kinek az ármány, a gázság álomport adott be, hogy megcsalva a világot, és az emberiséget eltemethesse, őt gazdag hagyományát öröklendő, de csak egy ügyes, lelkes, és meg nem vesztegetett orvosra van szükség, hogy a tetszhalott felébredjen, és gyalázatos árulóján, az örökségrablóra megsemmitőleg sujtsa le hatalmas karjait.

És midőn felkelt Kossuth, és mondá, hogy ő megjárja a Dunának és Tiszának partjait, hogy lássa, akar-e e nemzet élni? megtódult ereimben a vér, és örvendezve kiálték fel:

„Hála néked teremtőm, mert ime itt küldöd a kezet, melly a nemzet lelkesült tetterejének valódi húrjait megilletni képes, és itt küldöd a becsületes és értelmes orvost, ki a nemzet tetszhalott testét az életre ébresztheti!“

És indulék társaságában, hogy szemtanuja legyenek, mit tőle, mit nemzetemtől biztosan várék, s bár várakozásom hitem és reményem nagy volt is benne, nagy volt is e nemzetben, még sem hittem sem azt, hogy ő annyit eszközölni, sem azt, hogy a nép annyit tenni tudjon.

De hogy is leheté illy roppant eredményre számítani?

Megindult egy férfiú magánosan, néhány hü tisztelbítől környezve, csupán a hazaszeretet lángoló szavait villogtatva fegyverül.

És megy szorongó kebelével, bánatos arcvonásokkal, s a szenvedés félreismerhellen nyomai-val lényén, szaván és minden mozdulatán.

És megy faluról falura, városról városra, megyéről megyére, és mondja, hogy e haza mindenfelől el van árulva, hogy karokra van szüksége, hogy sanyaruság, nyomor, és tán maga a halál elébe hívja őket, felszólítja, hogy áldozzanak, mert a haza gyászol, és fátyolát csak áldozataik-ra fogja levetni.

És a nép a bánat és keserőség hirnökét tenyerein hordozza, szeméit áhitattal veti reája, ruruháinak szegélyét csókolja, és tiszteli, mint tisztelék a megváltót, a szabadtót — az első keresztények.

És azt mondá: „Megyünk, csak mond mikor,

merre akar a halálba!“ és ezrenként állanak, ezrenként tódulnak az ellenség közelébe.

Köszönöm néked Istenem! hogy e nemzet fiává teremhettél, hogy e hont tevéd édes szülő anyámmá!

De szoljunk utunk folyamáról.

Utolsó leveletem Szentestől írom.

A lelkesedés és szives fogadás méltó leírására már kifogytak — nem épen eszmes szegény — agyam kamarái, és kénytelen vagyok a te és olvasóim képzeletére bízni azokat csak annyit mondok, hogy a lelkes vezérünk által kifejtett lelkesedés és tett-szészség olyan, mint a hógomolyog, melly a mint odább odább hengerítettik, annál nagyobb és terjedtebb lesz, míg végre olly oriási alakúvá válik miként jaj annak, kire rémitő erejével rá zuhan.

Megjegyzem, hogy e derék magyar városok mindenikéből tekintélyes lovas csapatok kerülnek ki, mi egy igen rendkívüli előnye lesz harczainknak.

Tegnap délben jöttünk el Szentestől Szegvárra, Csongrád megye székhelyére. A lelkesedés itt is leírhatatlan és minden fogalmon felüli; s csak az ezeni tiszta örömméretnek köszönhetjük azt, hogy a legnagyobb magyar egészsége, a roppant munka, beszéd, fáradság és a szünteleni éjjelkezés mellett is, inkább épül mint gyengül.

Tegnap este Sánta Edvárd megyei főpénztárnoknál voltunk vidám vacsorán. Mintha Isten előre sugállotta volna kebleinknek, hogy a mai nap az öröm és derűtség napja leend, mert mindnyájan igen vidámak és jó kedvűek valánk; mihez a kedves házi asszony és szép testvérhuga, hamis barátnőjével nem kis részben ajánltak. Köszönet nekik mindnyájunk nevében a szives és kellemesen emlékezetes estélyért.

Ma reggel jövénk ide Holdmezővásárhelyre. Meg kell említenem, hogy egy helyről másikra mindenütt lovas csapatok késérnek a helybeli nemzetörök közzül.

Itt — Holdmező-Vásárhelyt — a lelkesedés tetőpontját éré.

Ezerek és ezerek állottak az eső mellett és talpon, s a piac közepén sátor volt felvonva.

A többit közelebről, mert Fokay futár barátom sietet. Holdmező-vásárhely oct. 3-án 1848.

Csernátoni.

A csinos lánczolat.

Nem érdektelen, néha néha beletekinteni a sors tömkelegébe és kinézni belőle a jelennek összefüggését, melly bizonyos tényezők egymásba fogódzásában áll. Ha e tényezőket lánczotoknak nevezük, egész sorozatukat lánczolatnak keresztelhetni.

A lánczolatnak, mellyre én a közönséget ezennel akarom figyelmeztetni első lánczpercze

A magyar alkotmány, melly jólehet a monarchiai bűtort megtartá, még is sok jót foglal magá-

ban, miből idővel valóságos szabadság áradhat a népekre. — Ezen alkotvánnyal lényeges összekötetésben, vagy is mögötte áll

A magyar népfaj; mint az, a melly ezen alkotvány magvát aзиából hozta, itt Európában ezer éven át megőrzötte s megvédte, és azt a legújabb időkben azon alakjában mint most van meg, parlamentarís és egy kis revolutioforma uton kivivta. A derék alkotvány magot kellene csíráztatnia s hatalmasan növesztenie a magyarnak, ki azt előteremté; de itt e diszes munka kezdeténél érzi, hogy kezelába szabadatlan; mert elfogják, hátra kötözgetik hurkolják, visszarántigálják a mögötte álló magyarhoni

Nemmagyar népfajok. Ezek, a mint mostani ellenünki törekvéseik tanusítják, még csak az alkotványos szabadságra sem értek meg. Nekik a korlátolt monarchia is rettentő kiállhatatlan szabadság. A magyarnak pedig olly ellenségei, hogy vele, vagy is álladalmi társaságában még jogot is átalnak élvezni. — Nekik csak császárság kell, mellynek egyik vége a babona, másik vége a kancsuka; vezéreik s amitóik mindazáltal a szabadság és tóbirodalom csalfényébe burkolódzva apostoloskodnak. Ezen népfajok a magyart elnyomni, kiirtani szeretnék, nem látván hogy ezáltal önmagokat is fogyasztják és velünk együtt annak a szörnyetesnek kezébe játszó, melly mögöttök áll és nem más mint az ismeretes és átokterhel

Kamarilla, a legembertelenebb cimborák egylete. Ez lappang, és les, és számol, és tervez ott a népek háta mögött az ármány szövöszékében, és huzogatja a vasfonalakat, mellyeken e népek kötvék, hogy ténye kedve szerint mozogjanak és tánczoljanak, a magyart öldössék és magokat vele öldöztessék és így magokat és a magyart is kimerítve, a számolás végére juttatott harpiának zsákmányává tegyék. A camarilla most magyar ellen uszítja a népeket, ha ezen mütéttel kész lehetne, azonnal kezdené e főnmaradt népeket egymás ellen lázítani. Azonban alig ha megéli ezen tervének reménylött gyümölcseit.

Elrontandja ugyan is játékát, és elárulandja a mögötte cselszövényeskedő

Panslavismus, melly a camarillának kártyájában, tanácstermeiben túlnyom, az osztrák birodalmi tótság rokonszenvével bír, a Habsburgok monarchiáját slav elemével tökéletesen övedzi, Prágában, Lembergben, Krakóban, Zágrábban dominál és Bécsben minden munkálatainak szálait összpontosítja. Ha ezen panslavismusknak elsülhetne, a magyar fajt lesujtani Habsburg család neve és tekintélye alatt: akkor ő a Habsburg nemzetséget azonnal elejtené, mint elhasznált eszközt, és elárulná azon medvének, ki a panslavismus mögött leskelődik és csakugyan

Az orosz czár. Metternich politicája ugy látszik, oda volt irányozva, az osztrák birodalmat, Magyarországot bele értve, az orosz hatalomnak eladni. Orosz ellen négy tényezőt szánt a ternészet: a lengyelt, magyart, oláhot és törököt. Metternich hagyta megölni a lengyelt, a magyart kétlenség lánczaiba tartotta, az oláhot elszibasztatta, és a törököt lealáztatta. Így a négy tényező elhárrítatván, az ötödik — az orosz maga működ-

dött és halott: Varsóban, Jassiban, Bucearestban, Constantinápolban. Athenában nem csak, hanem a mi magyar honunkban is a merre csak a tót, rácz és görög elem terjed. Metternich türte, engedte, segítette, bátorította, azon plausibilis ürügy alatt, hogy a makacs magyar elemet erőlténitse s övvel az alkotványi mámornak végét vesse. De csalatkozott kegyetlen, bolond játékába avatkozván az, ki a czár háta mögött mesterkedik,

A sors. Ez az összes népvizonyok mindenhatósága. Hálójában a czár is van, mint Metternich is volt. A sors felrázta Európát, és a magyart a lényezők sorába lökte, s vele a czár elemét e honban szabadságra idomítottja. Az oláh is lett lényezővé, lerázván az orosz békákat magáról: a török e két tényezőnek következtében természetesen illő értékét visszanyerte, és nem hágy más hátra, csak hogy a negyedik tényező is — a lengyel feltámadjon. Ezek aztán egy szövetségben munkálódván, s a civilisatiót serényen terjesztvén az annyira veszélynek kitétt Oroszt árthatlanná tehetik anyagilag, és népeinek barbárságát enyész-tethetik szellemi befolyásuk által.

Tehát? A Magyar alkotvány mögött van a Magyar faj; e mögött honunk magyar népfajai, ezek mögött a camarilla; e mögött a czár, e mögött a sors melly a czár ellen tényezőket ébresztett s ezek között a Magyaroknak is historiai szerepet adott, mellyet a magyar csak azon esetre tartand meg, ha a Habsburg Lothringeni házzal állását nem ugyanazonítja, Mert ha, tesszem, ezen házból a híres ostromba pietásból legyen az országunkban, legyen az országunkon kívül, tetemes vérét ontaná, akkor vége neki! az elvérzetet elnyomja azonnal a szomszéd néptörzsek száma és rabló pajkossága. — A családok veszendők, a nemzet halhatatlan legyen.

Horárik.

Pest. sept. 27.

Egyik kávéházba két erdélyi fiatal ember a „Pestihirlap“ tegnapi számát olvasva a királyhárgontuli zavarnál ilyen párbeszéd keletkezett köztük:

Barátom! A kolosvári nemes tanács tán koronázási ujtásról értesült — vagy tán kiválólag hűtlenségi vétekké vádoltatott? mert nézd: hollai hűséget szavaz a királynak.

„Egyik sem Bajtárs! de csak úgy gondolkozik ő, hogy ezt is meg kell koronként ujitani mint piócán a vizet — vagy legfőlebb is: őseitől örökölt jó szokásból, szegény betegének egy kis csemegével ohajtott kedveskedni.“

O te gondos jószívű házi gazda!

Na tegyük fel, hogy ez áll. De hát mond meg nekem: mire való a magyar alkotmánynak s összes kormányának hűséget szavazni? — mint-ha bizony Kolosvárnak a kebelében kimondott Unio iránti ernyedetlen lelkesedés s közremunkálása elismerve, s méltányolva ne lett volna? — vagy tán más a tanács, s más Kolosvár? vagy:

tán a hűség virágát dér érte a sovány napokba s most öntözgetni kell.

„Illy kevés political ösmerettel birni! Bizony csak hiába füleltel te is annyit a „magyar király előtt.“ Hát azt teszed fel a nemes tanácsról, hogy ő elfeledte volna az oskolai életből vérfagyaló emlékekkel bíró ugyan — de izletesen terített asztalnál kedves hangzású közmondást: centies repetita valebunt? vagy nem tudod: hogy Erdélybe pro concoctioni is szoktak egy kis poharat használni? és hogy az új asszony csókkal szokta a mogorba gondterhelt férjet mindannyiszor biztosítani, valahányszor meglepi ötet holmi csekélységgel? — s Kolosvár házi orvosait se látad te Pesten?

O páratlan hűség!

No csak ne csapd úgy félre a kalapodot political belátással! mélyebben is lehetne a dologba kukkantani egy kis combinatioval, distingue et vinces: a dolog első ágába, ha fürkésző természetem volna, egy kis főbirói szemkaczérságot keresnék, melly nyugoton bizonyos ex cancellari szomorú szemekbe megtörödvé — illy forma sohajtást csalna elő: még sem hagytak el minden Barátaim! — a második ága igen természetesen, üteg fedezetül lenne felállítva.

„Igy meggyőznél barátom s én csak azt mondanám rá.

O Patres conscripte! Vagy pedig Vidant consulos stb.

Tovább olvastak.

Házsongári.

Kecskemét, sept 30.

Szerkesztő!

E lapok 169-ik számában Csernátóni Kossuthot Kecskemétben esti zenével megtisztelték, szónokául feltételeken a helybeli reform. lelkeszt írja. Hibásan értesült, az akkori szónok Torkos Károly ágost. evang. lelkeszt. Méltányosságából kérjük önt e sorok felvételére.

Többen.

A Wiener Zeitung sept. 18-diki számában közölt egyik manifestuma.

I. magyarhoni népeimhez.

Az újabb magyarhoni események, mellyek a rosz akaratuk által kizsákmányoltattak, célzattaim gyanusítására, a korona törvényes, tagadhatlan jogainak megsemmisítésére törekvésre, aggodalom és gyanu terjesztésére, elmulaszthatlan kötelességemmé teszik, magyar koronám alatti népeimnek érzelmeimet tudokra adnom.

Midőn én folyó év márczius havában, a magyar rendek előterjesztéseit meghallgatva, az általok felterjesztett új állodalmi intézkedéseket és törvényeket megerősítettem, azon meggyőző-

déstől vezéreltettem, hogy a magyar közigazgatásnak e jelenkor kívánataihoz alkalmazott új, független alakítása, egy részről a jóllét alapját és az ország úgy szellemi mint anyagi kifejlődését képezendi, más részről pedig, mint ez az érintett törvények előbeszédében ki is mondva van továbbra is a többi örökös tartományaim közti ama kapocs fentartására szolgáland, melly a dynastia közösségére támaszkodva, kívülről egy erős védelemnek, belől pedig az üdvös kifejlődés biztos eszközének valósult, és mellynek kölcsönös értesülés nyománi fentartása, házammak ép úgy, mint népeimnek érdekekben fekszik.

Mind annak eltávolításával, mi Magyarhon törvényes különösen pedig a pragm. sanctio által szorosán meghatározott állásának megszorításaul és alkotmányos s nemzeti előhaladásának akadályaul bizonyult, a monarchia többi örökös tartományai, továbbra is fentartandó egybekötési tagoknak erősödniök — nem pedig tágulniök kelletik. Bizonyosságul kelle szolgálnia, hogy a magyar kormányzás függetlensége, összes státusaim kapcsára az erő egy hatalmas elemét képezi, összes státusaimnak kapcsa pedig egy biztos menedék és hatalmas védszer gyanánt mutatkozandik Magyarhon lételére.

Ha szinte fájdalom nélkül nem szemlélttem is egyes polgárok jogainak azon megtámadásait, mellyek, mint például a több helyeken előfordult zsidóüldözések, egyes községek és egyének tulajdonított követelése, minélfogva idegen földesuri birtokot és jogokat magoknak tulajdonították, elég világos bizonyosságul szolgáltak annak, hogy a szabadságroli fogalom némelylek által mennyire félreértetett, nem annyira a dolgok új alakulásából eredő ingerültség következményeit, mint inkább vétkecs bujtogatások eredményét szemlélttem azokban, miknek a kormány ereje majd ura leend.

De most, midőn ujulva tör ki az ingerültség és hasonló események visszatértétől lehet tartani, kénytelen vagyok annak legkeményebb rosztalását és egyszersmind azon elhatározásomat ki nyilatkoztatni, hogy az egyesek személy- és vagyonbiztosságának minden megértését — bármind ürügy alatt történjék is az — a törvényes organumok utján a legszigorubbán fogom büntettetni, és ezeket hivatalos eljárásaik gyakorlatában királyi akaratom teljes erejével gyámolítandom.

Annál nagyobb bosszúsággal kellett pedig ama törekvést látnom, melly egy részben azok némelylek által gyámolított, kiket magam hívtam a korona tanácsába, melly más örökös tartományaimmal kapocsra való minden tekintet félretételével, szünetlenül ezen kapocs tágitására irányoztatott, a korona jogainak csonkításában talála gyámolát, és a törvények áthágásával kétértelműségében, még csak az őszinteség érdemét sem igényelheti.

A törekvés, helybenhagyásom nélkül és az utolsó országgyűlés törvényeivel ellentétben, idegen kormányokkal magát tetteg érintkezésbe tenni, a határozat, olasz tartományaimat haddal elborított idegen ellenség ellenébeni segedelmet (melly ellent azonban dicsőség koszoruzta csapataim — kik közt magyarok is olly dicsően együtt

harczoltak — új segítség nélkül is le tudtak győzni) nem csupán a saját országukbeli nyugalom helyreállításától, hanem más kikötésektől is feltételezni, mint szinte amaz, a Német-birodalom központi hatalmávali ellenséges összebonyolodást illető, hogy nekem nem-magyar tartományaim védésére semmi segílyt nem adandnak, egy olly eset — melly, hihetlensége mellett, csupán azért látszatott érintve lenni, hogy alkalom legyen, a jogot Magyarhon részéről feltételel és segílyadásra felállíthatni és a bizalmatlanság magvait elszórni, — az igyekezet, új katonai intézkedések által, közigazgatási uton, az új törvények által is nekem fentartott jogokat keskenyíteni bizonyosságul szolgáltak azon kárhozatos irányra, mellynek komolyan ellene állani alkotmányos uralkodói kötelességemnek tartottam azon pillanatban, midőn az új ujonczállítási törvénynek felterjesztése és a papir-pénznek tulságos mennyiségig czéltott kibocsátása erre nékem alkalmat szolgáltatott.

Nem lehet, nem is fogok beleegyezni, hogy a hadsereg szerkezetének minden státusaimat hatalmasan védő egysége mellőztessék és megrogtassák, s kötelességem, mellyet hűn követni erősen elhatároztam, egy olly finanszmunkálattól helybenhagyásomat megtagadni, melly az országot sok milliónyi alapnélküli papiros-pénz előzőlésevel fenyegeti, és a pénz- és kereskedési forgalmat több évekig megzavarná. Egy illy szabálynak könnyelmű megerősítése, alattvalóimnak romlását idézné elő, és a tapasztalás tanuságának megbocsáthatlan elnézését bizonyítaná.

A Magyarhon és kapcsolt részei közti szomorú bonyolódások tetőpontjukat érték el. Midőn én, a magyar korona jogainál fogva, az új magyar törvényeket, a kapcsolt tartományokat és katonai végvidékeket illetőleg is szentesítettem, hittem, hogy az ország ezen részei kívánatainak is, eleget teszek, minthogy az szándékomban nem lehetett, miszerint csupán az ottani lakosoktól tagadjam meg azon jogokat, mellyeket minden más tartományaimnak megadtam.

Azok ellenállása legyőzésére, minden a magyar ministerium által ajánlott szigorú rendszabályok helybehagyattak, mellyek, ha — mint mondatott — csupán egy pártos kisebbség fondorkodásai lettek volna, a kitűzött cél elérésére minden kétségen kívül elégségesek valának. A határozottság, mellyel horvát-szlavon részről ezen kívánatok mellett állottak, majd azon meggyőződésre nyitott utat, hogy itt egy egész, hű nemzet kívánatairól van szó, mellyek elnyomása sem Magyarhon, sem pedig a kapcsolt részek érdekében nem fekszik.

A megpróbált kibékítés, fájdalom! semmi eredményre nem vezetett, és a magyar országgyűlésen először akkor jött komolyan vitatás alá, midőn az összeütközés fenyegető veszélye már valósággá lön.

A dolgok ezen helyzetében kötelességem volt, a küzdő kívánatok közepében, a koronának azon állást fentartani, melly feladatának és méltóságának megfelel, a kiegyenlítési és közbenjárási szerepet.

Különösebb fájdalommal töltött el engemet az alduvánál folytatott háboru. Az annak kiütése előtt a szerbek részéről előmbbe terjesztett kívánatokat, magyar ministeriumhoz azon meggyőződéssel utasítottam, hogy nekie, oda küldendő organuma helyes megválasztása és más arra fordítandó eszközök által sikerülend, az ország területi épsége sérelme nélkül, kívánataik közül azokat, mellyek a méltányossággal összeegyeztethetők, kielégíteni, és épen ez által a tulfeszítetteknek annál nagyobb nyomatékkal ellentállani. Ezen feladat nem oldatott meg, sőt megoldatása meg sem próbáltatott, s így nekem nem marad egyéb hátra, mint egy szerencsétlen háboru iszonyatosságain, mellyben csapataimnak egy része még most alkalmazva van, csak sajnálkozni, s királyi akaratomat kinyilatkoztatni, minden hatalommal annak bevégzésére munkálni, mire nézve én a kienegesztelés minden eszközeit ép úgy, mint a státushatalom minden erejét igénybe venni elhatározva vagyok.

Merészkedtek szándoklott czéljaimat még gyanusítani, azokban az ország engedményezett jogai megtámadását szemlélni, és ezért az általam nem engedvényezett törvényjavaslatokat — törvények gyanánt — fogamatba venni akarni, ujonczokat szedni, papir-pénz kibocsátani, sőt csapataimat zászlók és ezredcik önkénytes elhagyására felhívni, s így egyenesen királyi jogaimba avatkozva, azoknak hűségét ingadozóvá tenni.

Miután nekem változhatlan akaratom az, hogy az ehhez hasonló beavatkozásokat a törvények útján megtoroljam, egy uttal biztosítom magyar koronám alatti népeimet, hogy a mint egy részről erősen el vagyok határozva az ország törvényes jogait figyelembe venni, úgy más részről koronám jogait császári és királyi hatalmam rendelkezésemre álló minden erejével védni fogom tudni azon erős meggyőződéssel, hogy annak fentartása az egyedüli út, mellyben a küzdő nemzetiségek közös magok megadásával találkozva, a kiegyenlítés és egyesülés eszközét megtalálják.

Magyarhon s kapcsolt részei népei hűségére támaszkodva, azon erős hitben élek, hogy ők ki-

rályuk szavának inkább hiendnek, mint a bujtogatók és csendháborítóknak; törvényes felsőbb-ségöknek engedelmeskedendnek, a személy- és vagyonbiztosság minden megtámadásától ovakodandnak, és fel is hívom őket, hogy az ország tartós kielégítésére, az alkotmányos rend fentartására, a haladék nélkül eszközzésbe veendő szabályokat csendben fogatosítsák. — Kelt a Schönbrunn várbán sept. 22-én 1848. —

Ferdinand m. k.

H I R D E T É S E K.

Gőzhajók járása

septemberben 1848.

Pestről Bécsbe mindennap reggeli 6 órak.

A dunagőzhajótársaság
főügyvivősége.

Magyar központi vasut.

Naponkinti indulások 1848-dik september
1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat	reggeli 6 óra 30 perc.
„ „	tehervonat délben 11 órakor
„ „	személyvonat délut. 1 1/2 óra.
Szolnokból Pestre.	Tehervonat reggeli 4 óra 15 perc.
„ „	Személyvonat reggeli 6 óra 45 perczkor.
„ „	Személyvonat délután 1 óra 45 perczkor.
Pestről Váczfelé reggel	7 órakor.
„ „	délután 3 óra 30 perc.
Váczról Pestfelé reggel	8 óra 30 perc.
„ „	délután 5 „ 45 „

A magyar központi vasut
igazgatósága által.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkeztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.